

Stuurgroep Lelylijn
t.a.v. dhr. R. Paas
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Uw bericht van 12 maart 2024	Uw kenmerk	Zaaknummer 2023090795739	Datum 21 mei 2024
Onderwerp Reactie op Denkrichtingen NOVEX Lelylijn 2050	Bijlagen 1	Inlichtingen dhr. D. Weda, (0527) 63 33 05	

Geachte voorzitter van de Stuurgroep Lelylijn,

Allereerst willen wij u bedanken voor het delen van de denkrichtingen NOVEX Lelylijn 2050. Het stuk geeft een duidelijk beeld van de opgaven waar Noordelijk Nederland voor staat. Het document helpt ons in het gesprek over de Lelylijn en de kansen en opgaven die bij deze spoorverbinding op Noordoostpolder afkomen. Wij hebben deze Denkrichtingen besproken in ons college en met onze Gemeenteraad. Graag geven wij onze zienswijze op de inhoud en geven we antwoord op de door u gestelde vragen.

We zien de Lelylijn als een grote kans voor de doorontwikkeling van Noordoostpolder en Noordelijk Flevoland

Wij staan positief tegenover de komst van de spoorverbinding. We zijn ervan overtuigd dat deze spoorlijn meer bijdraagt aan de beoogde duurzame ontwikkeling van de Noordoostpolder en ook van Emmeloord. In onze concept-omgevingsvisie, welke nu ter inzage ligt, stellen we de Lelylijn als randvoorwaarde voor de doorontwikkeling van onze gemeente.

Echter, we zijn er ook van overtuigd dat zo'n spoorverbinding dat niet zomaar doet. Als er uiteindelijk wordt besloten tot realisatie, vragen de beoogde effecten jarenlang gericht beleid van onze gemeente.

Maar zover is het nu nog niet. Eerst moet de stap worden gemaakt naar opname in de verkenningfase van het MIRT. Eind dit jaar zal er een rapport moeten liggen waarin onder andere:

- De brede welvaartseffecten van deze verbinding overtuigend aannemelijk zijn gemaakt. En dus ook dat de spoorverbinding min of meer randvoorwaardelijk is voor de welvaartseffecten.
- Deze effecten, afgezet tegen de kosten van aanleg en exploitatie, nog altijd tot een positief maatschappelijk oordeel leiden.
- De verder uit te werken tracéalternatieven gecombineerd met verschillende halteringen en bedieningsniveaus worden vastgesteld.

Met die bril hebben wij gekeken naar de Denkrichtingen NOVEX Lelylijn 2050 waarover u een oordeel vraagt.

Alvorens op de door u gestelde vragen in te gaan, willen wij u zeggen dat we blij zijn met de intensieve manier waarop u ons betreft bij deze studie en in het gehele proces van de Lelylijn.

De voorliggende Denkrichtingen roepen een aantal vragen op

Beantwoording van de door u gestelde vragen vinden wij soms lastig. Omdat de Denkrichtingen ook een aantal vervolgvragen bij ons oproept. Dit zijn:

- Hoe worden deze Denkrichtingen medebepalend voor de duiding van de brede welvaartseffecten?
- Hoe passen ze bij het aanvankelijke doel van de Lelylijn?
 - o De eerste twee denkrichtingen 'Dertig minuten landschap' en 'Vitaal Ecoland' lijken een Lelylijn te ontmoedigen. Ze zijn waarschijnlijk zonder de lijn effectiever te bereiken.
 - o De denkrichtingen 'Stedelijk Netwerk' en 'Internationale Topregio' lijken sterker afhankelijk te zijn van zo'n spoorverbinding tussen de Randstad en het Noorden.
 - o Emmeloord zal niet zomaar (economische) relaties met de steden aan de lijn krijgen. De focus van onze gemeente op Zwolle is momenteel groot. Deze relatie is op dit moment inniger dan die met Amsterdam of Heerenveen.
- U duidt de denkrichtingen als de hoeken van het speelveld, en u zet ze in een matrix af tegen een groot aantal landelijke opgaven. De ontwikkeling van de Noordoostpolder bevat alle opgaven uit uw matrix. Wellicht met accentverschillen, maar op al deze aspecten zal Emmeloord moeten anticiperen en sturen bij de komst van spoorlijn en station. Wat bedoelt u met het speelveld?

Dekken de Denkrichtingen het volledige veld aan mogelijke scenario's voor de toekomst van Noordelijk Nederland?

We vinden het lastig om deze vraag te beantwoorden. Een spoorverbinding brengt ontwikkelingen op gang. Er zal een economisch effect moeten ontstaan, waarbij er bijkomende voordelen ontstaan voor onderwijs en wonen. Een goede balans in brede welvaart is waar we als gemeente naar op zoek zijn. Als gemeente willen we opgaven die voortkomen uit een spoorlijn en station ontwikkeling zo goed mogelijk inbedden. De scenario's geven een breed beeld voor de toekomst van Noordelijk Nederland. Of dit volledig is vinden we lastig te beantwoorden.

U zet maatschappelijke opgaven af tegen de Denkrichtingen. Zou het niet beter zijn om onderscheid te maken in kansen en opgaven? Kansen zijn dan na te streven langjarige perspectieven. Opgaven zijn maatschappelijke kwesties die met name kunnen worden opgelost als de spoorlijn er komt.

Welke elementen spreken aan?

Het zou een maatschappelijke uitdaging zijn als de vier denkrichtingen combineerbaar zijn: een (inter)nationale spoorverbinding die de regionale betrokkenheid vergroot, een ecologisch vitaal gebied doorkruist en sterke vitale steden verbindt met een toenemend nationaal en internationaal belang. Die combinatie is waarschijnlijk niet mogelijk omdat dat meer soorten verbindingen vraagt: sprinters, IC's en HST's. (zie ook de opmerkingen hierboven t.a.v. de eerste twee denkrichtingen).

We stellen u vragen omdat we graag meewerken aan een kwalitatief stuk

Het terugleggen van de vragen die we in deze reactie stellen, is bedoeld om het methodologisch te

verbeteren omdat we er graag aan mee willen werken dat er een kwalitatief hoogwaardige nota ligt aan het eind van dit jaar. Een nota die methodisch geen vragen meer oproept. Dit alles om de kansen op een vervolg van de Lelylijn te maximaliseren.

Wij hebben onze eigen impactanalyse Lelylijn opgesteld

De gemeente Noordoostpolder bereidt zichzelf in dat licht dan ook goed voor door in eigen huis plannen te ontwikkelen die bijdragen aan de argumenten ten gunste van een beslissing om het project voort te zetten binnen het MIRT kader. Ook helpen die plannen ons om gesteld te staan voor de vervolgfase. In bijlage 1 vindt u onze Impactanalyse.

De Impactanalyse maakt inzichtelijk voor welke opgaven we staan en welke kansen een spoorverbinding met station mogelijk met zich meebrengt voor gemeente Noordoostpolder afgezet tegen verschillende scenario's. Het document zorgt niet voor een concrete beleidskeuze vanuit onze gemeente, maar is bedoeld om verschillende toekomstbeelden inzichtelijk te maken aan de hand van verschillende toekomstscenario's. Met een breed beeld over wonen, werken en leven. Onze scenario's koppelen met de verschillende Denkrichtingen uit uw rapportage.

Wij willen u daarom meegeven om het stuk vooral te gebruiken om de kansen en opgaven voor Noordoostpolder goed te duiden in het Ontwikkelperspectief dat u opstelt als vervolg op de voorliggende Denkrichtingen.

Een aantal noties uit onze Impactanalyse:

- De Noordoostpolder heeft niet alleen een uniek landschappelijk cultuurhistorisch karakter, economisch kent de polder een soort tegendraadse logica.
 - De kennisintensiteit van de beroepsbevolking sluit niet aan bij die van de lokale economie.
 - Zo groeit het aantal banen voor hoogopgeleiden in de kleine kernen.
 - Met name voor de beta's liggen er grote kansen.
- Daarbij is er in de Noordoostpolder nog altijd een grotere inkomende dan een uitgaande pendel. U trekt in uw Denkrichtingen een andere conclusie.
- Met de komst van de Lelylijn en de (aanvullende) bouw van aantrekkelijke woningen zal er naar verwachting op termijn een beter evenwicht zijn tussen vraag en aanbod in de arbeidsmarkt.
- De bevolkingssamenstelling verandert. Of dit een probleem is, hangt af van tempo, ontwerp, soort woningen, houding en opvatting. Dit betekent dat we als regionale overheden een belangrijke taak hebben in planning van onze gezamenlijke ambities op gebied van economie en wonen.
- Een bijkomend effect is dat daarmee ook wordt bijgedragen aan het in de lucht houden van de maatschappelijke voorzieningen binnen onze gemeente. Deze staan momenteel onder druk.
- De beoogde effecten van de Lelylijn overstijgen de mogelijke economische voordelen van OV-verbindingen met bijvoorbeeld Lelystad of Drachten.
- De economische oriëntatie van de Noordoostpolder/Emmeloord is ook gericht op Regio Zwolle, daarmee versterkt dat onze positie in economische ontwikkeling ten opzichte van een Lelylijn met station in Emmeloord.
- Een station nabij Emmeloord heeft de meeste positieve impact op de doorontwikkeling van onze gemeente.

Deze beelden kleuren de beantwoording van de vraag of de denkrichtingen voldoende richting geven.

Zoals bij u bekend, heeft de gemeente besloten om bij de komst van de lijn minimaal 5.000 woningen extra te bouwen. Dit contingent sluit aan bij bovenstaande analyse van de lokale arbeidsmarkt. Daarbij zien wij een woningbouwvlek van 10.000-20.000 woningen in het derde scenario. Dat is bijna een verdubbeling van ons huidige woningaantal. We lezen niet goed terug in de Denkrichtingen op basis waarvan deze kans wordt gezien, anders dan dat er 'genoeg ruimte' is.

Andere punten die wij u willen meegeven

Wat betreft de tracéalternatieven die worden geschetst, kunnen we u nu reeds mededelen dat we voor de bundelingsvariant (zullen) pleiten, met een station dicht tegen het stedelijk centrum van Emmeloord. Andere doorsnijdingen tasten het unieke landschap en het zijn van Nationaal Wederopbouwgebied teveel aan.

Verder sluiten we ons aan bij het bestuurlijke schrijven van de Provincie Flevoland. Het is inderdaad van groot belang dat de Randstad/Amsterdamse Regio meegenomen wordt bij de duiding van de Brede welvaartseffecten.

Ook willen we als gemeente Noordoostpolder aandacht vragen voor de combinatie A6/spoor in een ondertunneling van het Keteldiep.

Wij wensen u succes bij de verdere uitwerking en het opstellen van het Ontwikkelperspectief en zien de eindresultaten met belangstelling tegemoet.

We zijn graag bereid om dit schrijven nader toe te lichten. Bovendien blijven wij ons via de ambtelijke en bestuurlijke lijn inzetten voor de komst van de Lelylijn met een station in Emmeloord.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:

1. Impactanalyse Noordoostpolder